

Onagy Zoltán

1952. 12. 27 – 2023. 12. 16.

Az agy

Isszuk a bort,
gyártom a szódákat
pörögnek a pikkelyek, gyarapszik és elkülönül a hal a májtól.
Belekezdenek a fej belső szerkezetének részletes taglalásába:
Csirkeagy. Disznóagy. Bárányagy. Agyrózsa, azaz rántott velő.
És nyersen kibontva a koponyacsontok közül, és még gőzöl.
És sót neki, esetleg csípős Hochmann-mustárt, és tegnapi kenyeret.
És húzom a csíkot a konyhából.
Agy-ügyben érintett vagyok.
Nem csak a félelem, író-barátom hozta rám a szívbajt azzal,
hogy egy átlagos, különös rongálás nélküli napon hány agysejtem hal el a
szürkeállományból,
de ha még rá is teszek, segítek a pusztulásnak, azt már ne számolgassam.
(Ezért szerettem a 16. követ.
Mindig történt valami.)
Az író hétfőn rámhozza a rémületet.
Nyár van. Ragyogó, fényes nyár, a demokrácia hajnala.
Kedden virágzik az iker-tó napos partja szép fenekektől, ringó mellektől.
Az ember úszik egy kört, fiatalodik húsz évet.
Nem nyomaszt pillanatnyilag az agysorvadás.
Az embert akkor zavarja rövidülő kapacitású agya,
ha anyósára gondol, vagy amikor ül a sötétben, nem jut eszébe egy fontos név, nem találja
a telefonos füzetkében, nézi, lapozza, nézi, nézi, de nem ugrik be, ekkor nyög fel,
édesanyám, hát csak nem máris!
Ám itt most se este, se sötét, gerjesztőnél gerjesztőbb hátak a kavicsra fektetett plédeken a
nap felé fordítva:

a hátak, ajaj, a hátak, az ív a csípő vonalában,
ümmmmmmmmmmmmmmmmm,
húsz év,
húsz, vissza az időben, - azon tűnődik az ember megfiatalodott fia:
valaki ittfelejthetné pucér nőjét,
és nem gondja, hogy holnap kihozza.
Mert már itt volna.
Közben csikorognak a kavicson, kié a jobb, melyik áll jobban kerekein
Suzukik, Harley-Davidsonok, Yamahák, Kawasakik, Hondák.
Azután, hogy eldőljön a kérdés, kikanyarodnak a sztrádára,
pörögnek egyet a 16. kőig.
A 16. kő a kanyar eleje.
Szép fiúk. Barnák. Kigyúrtak, mint Adonisz.
Pénz dögivel. Extra dögivel. Fele is elég volna.
És csak úgy gatyában, Nike-ban, sisak nélkül, meglódulnak, görög,
csilingel a dunakavics,
vonulnak szépen, szép libasorban, szép motorokon, öröm látni,
akaratlanul odavonzza a szemet a szelíd motoros látványa,
a lányok látványa,
- mindig szerettem volna egy P 20-ast, vagy egy keletnémet MZ 250-est,
repesztettem volna nyergükben, mint a jó Csotesz, (de mondom:
ha meghalok, ki írja meg regényeimet, (közben regényekről szó nincs)
ki öleli kedveseimet, (közben kedveseimről szó nincs, csak titkok)
ki üzen neki: nem tud menni, bukta van,
ki káromkodja le helyettem a napi káromkodásadagot,
ki útálja rendíthetetlen ólomkatonaként a mindenkori kormányt,
ki bírkózik a szilvapálinka utáni szüntelen epedéssel,
ki áll ellen a harmadik pincehideg Kaiser pofátlan magakelletésének,
kit gyilkol hajnalonta szégyenkezés, bűntudat,
kit éltetnek a fogadalmak,
ki rakja helyre a gyerek megbillent önértékelő koordinátáit,
- amikor úgy beszél anyjával, mintha ő volna az apja, -
ki áll rosszkedvűen a vártán,
ki nézi vihar előtt az alakuló, gomolygó felhőket égnek emelt fejjel
helyettem,
ha fölkenem magam a pataki halálkanyar szederfájára,
ha beszorulok két kamion közé,
ha a rendőrök elől menekülve átugratom hatszázzal az árkot,
de nincs, az ároknak nincs alja
csak valahol a cigánysori Béke utca végén, szemben a Hullamosó

kocsmával,
a Koca-sorban, palóc nagyapám vagy öregany mellett, a szomorúfűz alatt,
ha a lökött kor nem ér véget,
nem fárad el az őrület,
ha évek óta háton fekve, arcomon csipkés szemfedővel: alszom,
várom a feltámadást?)
de olyan rafinált voltam, csak néztem, vártam és irigykedtem.
Ezek a fiúk nem tökölnek a jövőn, bizonyítanak, a pillanatot bizonyítják.
Hatan döngetnek - két sávban - Szentendre felé,
a 15. és a 16. kövek közti kilométeren.
Egyikük az első, mert hatból mindig van első, egyikük a második, mert második is van,
és harmadik befutó is,
de negyedik nincs, még néhány méter, és a negyedik megszűnik,
a negyedik dühöng, levegőbe csap, érzékelteti a lánynak,
ő a legjobb, ha nem hibáz,
a hátsó üléseken lányok a játék tisztaságát ellenőrizendő,
ő az, a negyedik,
őt nézem, - mindig tudom, kit nézzek, -
aki hisztériás dühében nem kanyarodik az úttesttel,
kisiklik alóla a sztráda, eltűnik az alacsony árokban,
és csak repülnek meg repülnek, a pólós lány magasabbra, a barna, kigyúrt fiú együtt a
motorral, azután a motor alá ragad, még mindig nem engedi el,
még mindig nem engedi el,
azután elül a port,
visszakanyarodnak a versenytársak,
leállítják a színes motorokat,
toporognak,
a lányok egyike artikulátlanul üvöltve rohan át a méteres kórókon,
arra gondolok, összetépi hamvas bőrét a szamárkóró tüskéje,
a kórókra felmászó erdei szeder gonosz indája,
arra, a vér íze és a pináé miért emlékeztet úgy egymásra,
miért nem tudja a nyelv, ha nincs szeme, sérülés ez vagy hüvely,
sikítja, telefonáljak a mentőknek.
De már telefonáltam.
Lassan közelítek, lassabban, mint szeretnék.
Lassan iszom a látványt,
lassan, tartson minél tovább,

belenézek a fejbe, hiányzik a tető, a melírozott, fodrász-gyártotta haj,
hiányzik, valahol a fűben hűl az egyik fül,
a lábak elképzelhetetlen pózban a test alatt, mintha tíz centiméternyi csont nem maradt
volna eredeti állapotában,
a pillanat fájdalmát iszom,
az utolsó pillanatot a nyitott poros tenyérből, a félig nyitott kék szempárból,
azt a századmásodpercet, amikor megjelenik a felirat: vége van,
vége.
Nézem az agy hurkáit, a maszatokat, a szivárgó véres-fehéret,
nézem a szépeket,
a levegő és könny nélkül hörgő lányt, a tanácstalan fiúkat,
most találkozhattak először a rendszerint karnyújtásnyira ügyelő, hűséges halállal,
- Izzóbb itt a halál és szívig döf az öröm,
De szép, vidám, vad áldomás volt, köszönöm. - mondja eloldalogva Kosztolányi, - és - pedig
volt itt már minden.
Minden.
A nyárban.
Nyaknál rövidülő halott a töltésen, a fej elgurul a sínek között.
Leszíjazott, véraláfutásos halott a balassagyarmati kórházban.
Kisfiú Trabant alatt, szerkezetileg összegyúrva a vázzal, a lánccal,
a küllőkkel.
Kukoricagránát tépte osztálytársak vére,
húsdarabkák, bőrfoszlányok lógva a Magtár használatlan irodája fehér plafonjáról.
De agy még nem.
Agy, így. Kibontott fejtetővel.
Legszívesebben odaguggolnék, megnézném közelebbről,
megtapintanám,
amíg meleg,
közben arra gondolok, Isten, milyen szánnivaló minden a halállal szemben,
és arra, most jó volna egy pálinka,
és arra,
lesz ez másképpen is, ti most búcsúztok tőle, kínban, jajban, ahogyan kell,
holnap tőletek búcsúznak,

és miközben az sokkal kellemetlenebb, mégis mennyivel kellemesebb,
a dolgok tovább nem tartoznak rátok,
a dolgoknak vége.
Siratók, sírások, anyakönyvvezető, ásó-kapa-lapát, hol vesztek már részt ebben?
Üvöltenék hétfői íróm után, hát most nézd meg, jobb ez így, rosszabb netán,
nézd meg, már kedd van,
de a barát túl árkon, bokron, hídon, rozoga Wartburgjával háza előtt áll, nem hall engem.
Bár azt mégsem gondolom, hogy ezzel, hogy a motoros fiúval vége,
nem roppantom meg többé,
nem harapom szét több a tyúk fejét a húslevesből az eres agy kedvéért,
nem szopogatom és cuppogtatom ki a fedezékben lévő
ízletes kisagyat,
a jérce puha csontrostjait szemfoggal,
a fácánkoponyát késnyéllel,
a nyúlé, szétfeszítve a masszív állkapocsnál, ahol a fogakat apró nyelv fedi,
és megszűnik barna bundában a velőrózsa, rizzsel, tartárral,
a villa nyomán hófehéren előbukkan a gorombán átsütött, feketébe hajló barna
liszt-tojás-kenyérmorzsa-takarásából a tinó agya, agyának számomra kiszabott darabja,
- soha nem hittem volna, ez itt megáll.
Hogy a fiú kettészelt feje betelepszik az elegáns, ezüstszegélyű tányérokba,
rizs, vörös Ella és egyéb köretek közé,
a főtthúsos jénaiba,
a nyúllevesbe.
És azt is mégsem,
hogy fordul egyet, rúg kettőt az esti túrós tészta sültszalonnája,
(a tejföl habzik odabent),
amikor öregeim az agy kiváló gasztronómiai tulajdonságait taglalják:
Miért nem rúgom ki őket a…